

Trobada de Centres de Documentació i Biblioteques de Dones

del 17 al 19 d'octubre de 1997

SALA MONTSERRAT ROIG

Viladomat, 271

B A R C E L O N A

CONCLUSIONS

Generalitat
de Catalunya

ÍNDEX

Presentació

Introducció.....	1
------------------	---

Grups de treball:

Avaluació i funcionament de la xarxa de centres de documentació i biblioteques de dones.....	2
--	---

Internet i noves tecnologies de la informació en els centres de documentació.....	6
---	---

Fons bibliogràfics i tractament tècnic d'aquests fons. Prèstec interbibliotecari	9
--	---

Altres funcions a desenvolupar pels centres de documentació i voluntariat que hi treballa.....	13
--	----

Centres de documentació i informació sobre la dona en la Unió Europea i als seus països. Xarxes europees.....	18
---	----

Conclusions finals.....	25
-------------------------	----

Annex 1: Los centros de documentación de mujeres: una labor en favor de la igualdad	28
---	----

Annex 2: Llista de participants.....	44
--------------------------------------	----

Annex 3: Dossier de premsa.....	54
---------------------------------	----

Annex 4: Lleis de voluntariat de l'estat i de les comunitats autònomes	
--	--

Generalitat de Catalunya

Centre de
Documentació

Ens separen quatre anys de la realització de la primera trobada de Centres de Documentació i Biblioteques de dones. D'ençà, i fins la realització de la IV Trobada que l'Institut Català de la Dona tingué el plaer d'acollir entre els dies 17 i 19 del mes d'octubre de 1997, s'han produït un seguit de canvis positius en aquest terreny.

En aquests quatre anys no només s'ha incrementat considerablement el nombre de centres de documentació i biblioteques de dones existents, sinó que, a més, aquests, sense oblidar la seva funció,- recollir, tractar i difondre la informació-, han esdevingut també agents de sensibilització social.

Aquests factors, sumats al major grau d'interès que susciten els temes referents al procés d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, han fet desitjable un major esforç de coordinació i també la participació de les persones que hi treballen en espais de formació i de diàleg permanent.

És en aquesta línia que s'ha desenvolupat la IV Trobada de centres de documentació i biblioteques de dones, unes jornades intenses i fructíferes que han palesat la importància de continuar treballant en la mateixa línia seguida fins ara quant a l'intercanvi, el treball en xarxa i la cooperació, augmentant-la i consolidant-la.

Des de l'Institut Català de la Dona volem agrair a totes les persones que hi han participat el seu esforç i el seu interès, així com el seu treball quotidià, que està fent possible que aquests centres, més enllà de les seves pròpies funcions, contribueixin a fer possible l'avenç de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones a la nostra societat.

Joaquima Alemany i Roca
Presidenta de l'Institut Català de la Dona

Introducció

Durant els dies 17, 18 i 19 d'octubre se celebrà a la Sala Montserrat Roig de Barcelona la IV Trobada de centres de documentació i biblioteques de dones. Els principals acords que s'adoptaren i les conclusions a que es va arribar s'exposen tot seguit.

El principals objectius de la IV Trobada han estat:

- La legalització de la xarxa de biblioteques i centres de documentació de dones.
- La creació d'una pàgina Web representativa de la xarxa.
- L'actualització de la *Guia de bibliotecas y centros de documentación de mujeres de España, 1996*.
- La definició de noves línies d'acció i col·laboració en base a les necessitats dels últims anys.

Després de la inauguració i visita al Centre de Documentació de l'Institut Català de la Dona, s'iniciaren les sessions de treball amb una conferència pronunciada per la senyora Alba Ibero sobre en quina manera els centres de documentació i biblioteques de dones col·laboren a fomentar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, de la qual s'adjunta el text.

El segon dia de la Trobada es treballà per grups que analitzaren els següents temes:

- Avaluació i funcionament de la xarxa.
- Internet i noves tecnologies de la informació en els centres de documentació.
- Fons bibliogràfic i tractament tècnic d'aquest fons. Prèstec interbibliotecari.
- Altres funcions a desenvolupar pels centres de documentació i voluntariat que hi treballa.
- Centres de documentació i informació sobre la dona a la Unió Europea i als seus països. Xarxes europees.

Les conclusions a que arribaren cadascun d'aquests grups de treball són les següents:

**AVALUACIÓ I FUNCIONAMENT DE LA XARXA
DE CENTRES DE DOCUMENTACIÓ I
BIBLIOTEQUES DE DONES**

Assistents

Montse Argente (moderadora)	Institut Català de la Dona (Barcelona)
Maite Albiz	Centro de Documentación y Estudios de la Mujer de Bilbao
M ^a Ángeles Fraile	Fundación 8 de Marzo (Mérida)
Margarita López	Centre d'Anàlisi i Programació Sanitària (CAPS) (Barcelona)
Nieves Miranda	Asociación para la Participación de la Mujer "Rosa Chacel" (Valladolid)
Silvia R. Molina	Centro Municipal de la Mujer del Ayuntamiento de Telde (Gran Canària)
Elena Revilla	Emakunde (Vitoria)
Lola Robles	Biblioteca de Mujeres (Madrid)
Corona Rodríguez	Biblioteca-Centro de Documentación Alecrín (Vigo)
Elena San Julián	IPES ELKARTEA (Instituto de Promoción de Estudios Sociales de Pamplona)
Elisa Sanchís	Biblioteca de la Direcció General de la Dona de Valencia
Isabel de Torres	Biblioteca del Instituto Universitario de Estudios de la Mujer de la Universidad de Granada

Els objectius d'aquest grup de treball i les conclusions a que arribà foren:

Avaluar el funcionament de la xarxa

El balanç dels quatre anys d'intercanvi i col·laboració que es va fer fou en general positiu. La xarxa funciona i és útil als centres que la integren. La part negativa d'aquest balanç és la legalització de la xarxa, assignatura pendent que esperem resoldre aviat.

Definició dels requisits i condicions per pertanyer a la xarxa

Cal ser una BIBLIOTECA o CENTRE DE DOCUMENTACIÓ especialitzat en el tema DONA, obert al públic en general, amb un fons mínim catalogat i classificat segons els procediments normalitzats i atès per personal amb formació i/o experiència.

Cal també manifestar per escrit la voluntat de pertinença a la xarxa.

Tasques a que compromet la pertinença a la xarxa

- ▶ OBLIGACIÓ de tots els centres pertanyents a participar activament en totes les tasques i compromisos que hagi adquirit la xarxa com a tal.
- ▶ RECOLZAR professionalment i moral al personal que treballa en els centres pertanyents a la xarxa.
- ▶ INTERCANVI efectiu entre els centres integrants de: novetats bibliogràfiques, activitats de cada centre, publicacions pròpies, monografies i publicacions periòdiques duplicades, materials professionals, etc.
- ▶ AJUT i ASSESSORAMENT a la gestió i difusió dels fons disponibles en cadascun dels centres integrants de la xarxa.
- ▶ PARTICIPACIÓ i COL·LABORACIÓ de les persones que integren la xarxa en les comissions de treball que es creïn pel bon funcionament i compliment dels objectius de la xarxa. Per la qual cosa s'estructuren les següents comissions:
 - **Comissió d'actualització del directori** integrada per les senyores Aure Daza (Instituto Andaluz de la Mujer) i Isabel de Torres (Instituto de Estudios de la Mujer de la Universidad de Granada) que consultaran a la senyora Mari Luz Torrontegui (Centro de la Mujer de Málaga) si continua en aquesta comissió.

- **Comissió d'Internet** integrada per les senyores Charo Bergasa (Instituto Navarro de la Mujer), Serafina Lavín (Centre Municipal d'Informació i Recursos per Dones de l'Ajuntament de Barcelona) i Teresa Reñé (Fundació Maria Aurèlia Capmany).
- **Comissió d'elaboració d'una comunicació sobre que és la xarxa de centres de documentació i biblioteques de dones per presentar a Amsterdam l'agost de 1998 durant la Conferència sobre el món de la informació sobre i per a la dona.** Aquesta comissió la integren les senyores Anna Cabó (Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison de Barcelona), Aure Daza (Instituto Andaluz de la Mujer), Elisa Sanchís (Direcció General de la Dona de València) i Isabel de Torres (Instituto de Estudios de la Mujer de Universidad de Granada).
- **Comissió de gestió de la legalització de la Xarxa** formada per les senyores Maite Albiz (Centro de Documentación y Estudios de la Mujer de Bilbao), Montse Argente (Institut Català de la Dona), Nieves Miranda (Asociación para la Participación de la Mujer "Rosa Chacel" de Valladolid) Elena Revilla (Emakunde), Lola Robles (Biblioteca de Mujeres de Madrid) Corona Rodríguez (Alecrín de Vigo), Silvia R. Molina (Centro Municipal de la Mujer del Ayuntamiento de Telde a Gran Canaria) i el senyor Lorenzo Villanúa (Instituto de la Mujer de Madrid).

Cal destacar que no hi ha cap centre pertanyent a la universitat en aquesta comissió, que queda oberta per si algun dels centres universitaris no assistents i pertanyents a la xarxa vol incorporar-se.

- Es desfà la **Comissió tècnica sobre processament de la documentació i programes informàtics** creada a Granada ja que es considera que ha donat els fruits esperats amb la documentació repartida a Barcelona i les persones integrants es reparteixen en d'altres comissions.

Nom de la xarxa

Es decideix continuar amb el nom de xarxa de centres de documentació i biblioteques de dones, tot i que és un tema que pot discutir-se en el futur, en sessió plenària de tots els centres integrats a la xarxa, per la qual cosa es fa una crida perquè tothom aporti suggeriments.

Legalització i financiació de la xarxa

El Centro de Documentación y Estudios de la Mujer de Bilbao presenta un informe sobre la forma jurídica a adoptar per la xarxa de centres de documentació i biblioteques de dones en la seva legalització, així com també un model d'acta fundacional i d'estatuts socials als quals cal donar forma i contingut.

INTERNET I NOVES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ EN ELS CENTRES DE DOCUMENTACIÓ

Assistents

Teresa Reñé (moderadora)	Fundació Maria Aurèlia Capmany (Barcelona)
Itziar Arozena	Emakumeen Hiria (Donostia)
Charo Bergasa	Instituto Navarro de la Mujer (Pamplona)
Aure Daza	Instituto Andaluz de la Mujer (Sevilla)
Almudena Díaz	Casa de la Mujer del Ayuntamiento de Alcobendas (Madrid)
Silvia Fernández	IPES ELKARTEA (Instituto de Promoción y Estudios Sociales de Pamplona)
Magda Moragrega	Institut Català de la Dona (Barcelona)
Carmen Pérez	Emakumeen Hiria (Donostia)
Lorenzo Villanúa	Instituto de la Mujer (Madrid)

TEMES TRACTATS

Possibilitat de creació d'una pàgina web de la xarxa de centres de documentació i biblioteques de dones, que tindria com a objectiu donar informació sobre la xarxa, les seves activitats i els centres que la componen; també es pretén que aquesta web serveixi per a l'intercanvi d'informació entre els centres membres de la xarxa.

La Comissió d'Internet que es va crear en la **III Trobada** va preparar una maqueta que conté una pàgina en què es defineix la xarxa i un llistat dels centres membres que la formen (amb una breu descripció de cada centre i links amb els que ja tenen una pàgina web). Així mateix es preveu que s'hi incloguin notícies referents a novetats relacionades amb centres de documentació de dones nacionals i internacionals, una agenda d'activitats dels centres de la xarxa i d'activitats relacionades amb la temàtica dona, i links amb

altres centres de documentació, associacions de dones, etc. nacionals i internacionals.

En el grup de treball la discussió es va centrar en els aspectes que comportaria el manteniment i costos quant al centre servidor, i al manteniment i actualització del contingut de les pàgines i les persones que se n'encarregarien.

Es considera que si s'arriba a poder legalitzar la xarxa d'alguna manera, es podria accedir a subvencions que permetessin remunerar aquestes tasques. De moment, fins que s'arribi a aquesta situació, Emakumeen Hiria s'ofereix, de forma gratuïta i voluntària, a dur a terme aquestes funcions i a penjar la informació de la xarxa en un nou apartat de la seva web.

Les integrants d'Emakumeen Hiria es basaran, per acabar de dissenyar la web, en la maqueta presentada per la Comissió d'Internet. Pel que fa als continguts, se'ls ha de trametre la informació que els centres vulguin que aparegui, convocatòries (preferentment d'àmbit general, és a dir regional o nacional), etc., amb una antelació aproximada d'un mes, ja que l'actualització de la pàgina té una periodicitat quinzenal.

En funció de la futura legalització de la xarxa, la llista de centres membres s'adequarà segons l'adscripció dels centres a aquesta xarxa i paral·lelament s'hi inclouran els altres centres que estiguin relacionats amb la temàtica dona.

D'altra banda, es considera que aquesta web pot servir per difondre possibilitats de formació (trucs, manuals, nou software,...), a través de llistes de distribució centralitzades des d'Emakumeen Hiria per als centres que disposin de correu electrònic, o bé des de la mateixa web.

Annex

Referències bibliogràfiques relacionades amb Internet interessants per als centres de documentació i biblioteques:

- ☐ Centro de Información y Documentación Científica (CINDOC).
Biblioteconomía y documentación en Internet.

Aquesta obra és una guia de recursos especialitzats accessibles via Internet, pensada com a eina per al treball diari de les persones professionals de la biblioteconomia i documentació.

Es pot adquirir a través del CINDOC, mitjançant el pagament de 3.120 PTA més despeses de tramesa.

**CSIC. Centro de Información y Documentación Científica
(CINDOC)**

Joaquín Costa, 22
28002 Madrid
Tel. (91) 563 54 82 / 87 / 88
Fax (91) 564 26 44
E mail: sdi@cindoc.csic.es

- ☐ Agencia de Protección de datos. *Recomendaciones a usuarios de Internet.*

Recull un conjunt de recomanacions per conscienciar les persones usuàries d'Internet per tal que les seves dades siguin recollides i tractades de manera lleial i transparent.

Es pot sol·licitar a:

Agencia de Protección de Datos

Paseo de la Castellana, 41
28046 Madrid
Tel. (91) 308 48 31 / 308 46 92
Fax (91) 308 46 92
<http://www.ag-protecciondatos.es>
E mail: agencia@ag-protecciondatos.es

FONS BIBLIOGRÀFIC I TRACTAMENT TÈCNIC D'AQUEST FONS. PRÈSTEC INTERBIBLIOTECARI

Assistents

Herminia Pujol (moderadora)	Grup d'Estudis de Geografia i Gènere de la Universitat Autònoma de Barcelona
Maika Artero	Seminari Interdisciplinari d'Estudis de la Dona de la Universitat de Lleida
Paz Ezcurra	IPES ELKARTEA (Instituto de Promoción y Estudios Sociales de Pamplona)
Inés Jiménez	Centro Municipal de la Mujer del Ayuntamiento de Telde (Gran Canària)
Nacho Latorre	Biblioteca de la Direcció General de la Dona de Castelló
Nieves Lora	Institut Català de la Dona (Barcelona)

Metodologia

S'acorda que el grup es prou representatiu de la varietat de centres de la Xarxa i s'inicia la reunió.

Cadascuna de les persones representants del seu centre fa un esboç de qui són, quin fons tenen, quina producció documental elaboren i quin lligam tenen amb els seus respectius serveis de publicacions. També es parla de quins contactes tenen amb la resta de membres de la Xarxa, quines són les seves fonts d'informació respecte a l'adquisició de fons, quins llenguatges de recuperació d'informació utilitzen, quin és el seu sistema de catalogació i fins de col·locació espacial del seu fons, i finalment, de les possibilitats actuals o properes a estar connectats a la xarxa Internet.

A partir d'aquí s'elabora una tipologia de centres representats en el grup i es plantegen alguns suggeriments que millorin algunes de les mancances o dificultats manifestades.

Tipologia de centres

- Centres públics (en especial centres de documentació d'organismes d'igualtat)
- Centres privats (associacions, fundacions)
- Centres municipals (vinculats a algun ajuntament o diputació)
- Centres universitaris (vinculats a algun departament o centre universitari)

Tipus de fons

- ☐ **Monografies de ficció i de no ficció.** En el primer cas no tots els centres disposen d'aquesta literatura, ja sigui per convicció, per no considerar-ho la seva funció o perquè tenen una biblioteca propera que és qui l'aplega. Altres centres sí que disposen de monografies de ficció i ho consideren una manera més per atreure les dones de la seva zona a la biblioteca, o al centre de documentació i utilitzar-ne altres serveis.
- ☐ **Publicacions periòdiques.** El nombre de publicacions tant obertes com tancades varia molt en cada centre, des de les 70 publicacions obertes de l'Institut Català de la Dona, passant per les 25 de la Direcció General de la Dona de Castelló, fins a la total inexistència d'aquest fons en els centres universitaris, els quals disposen de les hemeroteques universitàries no especialitzades.
- ☐ **Literatura grisa.** En aquest cas es destaca el paper dels centres universitaris pel que fa a la informació (que no pas possibilitat de préstec) sobre tesis i memòries de doctorat que componen un dels fons més actualitzat i específic sobre estudis de gènere. Tots els centres integrants del grup de treball cataloguen aquesta informació com un llibre més, pel que el seu accés és possible a través de la xarxa informàtica.
- ☐ **Vídeo/Audio.** Alguns centres com el de l'Ajuntament de Telde disposen un bon fons del seu propi programa radiofònic sobre temes al voltant de les dones i la majoria disposen de cintes de vídeo gravades més o menys casolanament. (En el debat aquest punt provoca una certa polèmica sobre la vulneració dels drets d'autoria al gravar programes de la televisió i no comprar-los a les respectives cadenes de TV).
- ☐ **Cartells/fullets/pòsters.** Aquí es parla de com guardar-los i es comenta el sistema muntat per l'Institut Català de la Dona.

- ☐ Pel que fa a les **especificitats dels fons dels centres del grup**, es destaca la documentació que disposa el Centre de l'Ajuntament de Telde sobre temes de solidaritat, en referència a les dones sahrauís i dels països sudamericans; i la documentació especialitzada en geografia, amb recull d'articles, comunicacions i ponències a congressos connexió amb xarxes nacionals i internacionals en temes de geografia i gènere, del Grup d'Estudis de Geografia i Gènere de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Cal esmentar la col·lecció sobre cinema de dones que està preparant la Biblioteca de la Direcció General de la Dona a Castellón.

Productes documentals

En quant als productes documentals es fa esment del catàleg de novetats, el butlletí de sumaris, el dossier de premsa i l'elaboració de bibliografies específiques.

No tots els centres produeixen aquest material, només l'Institut Català de la Dona té informatitzat el dossier de premsa. La premsa analitzada de caràcter estatal se solapa en els diferents centres que la realitzen, pel qual es creu de principal utilitat la premsa local, sobretot si es pogués aprofitar la tasca feta per l'Institut Català de la Dona. També es considera oportú, en especial pels centres que no n'elaboren de poder disposar de la documentació produïda per la resta de membres de la xarxa, triada de manera selectiva per no acumular paper o informació (aquest punt requeriria de debat).

També es va parlar de la necessitat d'un llenguatge comú per a tots els centres de la xarxa (p.e. un Thesaurus multilíngüe), de cara al futur, per recuperar la informació de qualsevol centre, estalviar recursos, etc.

Selecció bibliogràfica

S'utilitza força el Butlletí de l'Instituto de la Mujer que fa una selecció bibliogràfica, però també es diu que seria interessant de poder disposar de butlletins de sumaris fets en altres centres de la xarxa, pel que es recomana de fer-los circular (vegeu punt anterior). S'utilitzen també catàlegs de llibries especialitzades, es demana de fer-los-hi arribar a tots els centres de la xarxa per poder disposar d'aquests catàlegs (en concret de *SIDECAR*, *PRÒLEG*, *LIBRERIA DE MUJERES*). Finalment se citen els catàlegs d'editorials i les publicacions de organismes oficials.

Préstec interbibliotecari

Es considera quelcom pendent entre els centres de la xarxa. Alguns d'ells si que tenen establert aquest préstec, ja sigui perquè són organismes afins (les biblioteques de la Direcció General de la Dona a tota la Comunitat Valenciana o les diferents oficines d'informació provincials de l'Institut Català de la Dona), es parla de la necessitat de tenir un "joc" de publicacions que puguin circular fàcilment.

Finalment es parla del fet que la propera connexió dels diferents centres a través d'Internet ha de fer replantejar les formes i els tipus de documentació que s'envia i els tipus d'accés a la mateixa.

ALTRES FUNCIONS A DESENVOLUPAR PELS CENTRES DE DOCUMENTACIÓ I VOLUNTARIAT QUE HI TREBALLA

Assistents

Serafina Lavín (moderadora)	Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD). Ajuntament de Barcelona
Jordi Bañeras	Centre de Documentació en Sociolingüística de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
Manuel Chinaa	Biblioteca de la Dirección General de la Mujer. Generalitat Valenciana (Alicante)
Lydia de Isla	Federación de Mujeres Progresistas (Avilés)
Rosa Núñez	Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison. (Barcelona)
Susana Saras	Asociación de Mujeres Progresistas "Rosa Chacel" (Valladolid)
Mercedes Talavera	Casa de la Mujer. Ayuntamiento de Alcobendas (Madrid)

Aquest grup de treball volia intercanviar experiències sobre les activitats que els centres realitzen i que no siguin les estrictament pròpies d'un centre de documentació o biblioteca especialitzada, l'objectiu era passar després a elaborar una llista sistemàtica per tal de poder enviar-la a la resta de centres de la xarxa. Quedaven per tant excloses la consulta de la informació, el préstec, etc que són les funcions habituals.

Vam veure que les activitats complementàries que es feien eren bastant comunes a tots els centres del grup tot i la diversitat entre ells, n'havia de dependre de l'administració i altres d'associacions de dones.

Es va constatar el següent:

El fet de dependre o no d'una administració no era determinant absolut, però sí que ho era el nombre de persones que treballaven o col·laboraven a cada centre. Així hi havia qui intentava engegar un o dos projectes mentre que d'altres en tenien una bona quantitat en funcionament i altres en perspectiva.

Els dependents de les associacions tenien el seu principal entrebanc en el finançament.

Sovint les associacions cubrien les necessitats quan no hi havia oferta institucional.

Els uns i els altres exigien per fer aquest tipus d'activitats que les persones tinguessin una bona dosi de voluntarisme i d'imaginació.

Es va passar a fer una llista d'activitats que es va classificar en varios apartats que no tenen perquè ser independents entre ells, sinó que entre per exemple les activitats formatives i les culturals hi ha molts punts en comú, i que a vegades es poden combinar varies coses: un taller literari amb una exposició, etc. Es va recalcar que moltes de les activitats que es fan serveixen per a fer sortir les dones de la seva invisibilitat, millorar la seva pròpia imatge i tenir seguretat, adonar-se del seu entorn, contactar amb altres dones i participar en la vida col·lectiva de la seva ciutat.

Un altre punt que es va proposar va ser el de fer accions des de la infantesa ja que la imatge que la dona té d'ella mateixa es va formant des que és nena per tant es proposava fomentar la literatura infantil no sexista de varies maneres: per mitjà de premis literaris per a literatura infantil o juvenil amb protagonista femenina, hora del conte i baguls de llibres no sexistes per a deixar-los en préstec a les escoles.

Es proposà que de manera habitual els centres de la xarxa intercanviessin criteris i experiències realitzades, amb la seva avaluació sempre que fos possible.

Referent al tema de la col·laboració de persones alienes als centres es va veure que havia varies possibles solucions:

- ☐ Fer una campanya de difusió a les universitats, biblioteques, centres de recursos, associacions, etc. per tal d'aconseguir voluntàries/ris.
- ☐ Recórrer a organitzacions no governamentals (ONG's)
- ☐ Estudiants de biblioteconomia, assistents socials, etc. en pràctiques.
- ☐ Una altra solució seria acceptar tenir *voluntaris* de la Prestació Social Substitutòria, és a dir objectors de consciència al servei militar. Recórrer a aquesta mesura depenia de la ideologia del centre, del grau d'acceptació del servei militar i de l'objecció per part del centre, associació ... Si

s'utilitzava aquest recurs l'objector havia de saber molt bé quin seria el seu treball i que aquest fos realment un treball de voluntari i d'una associació.

Va sortir el tema de la legislació sobre el voluntarisme i sobre l'objecció i es va decidir fer arribar als integrants de la Xarxa les lleis del voluntariat de l'estat i de les comunitats autònomes que en tinguin així com el decret sobre la convalidació de serveis voluntaris a efectes de la prestació social. (S'adjunten en l'annex 4)

Llista sistemàtica d'activitats

☐ Culturals

- ▶ Organitzar conferències.
- ▶ Realitzar i /o participar en exposicions.
- ▶ Visites a biblioteques, llibreries, museus i exposicions .
- ▶ Assistència a representacions teatrals, concerts, esdeveniments esportius.
- ▶ Organitzar o participar en rutes ciutadanes per a conèixer l'art, la història... de la ciutat i de la comunitat.

☐ Formatives

- ▶ Tallers artesanals.
- ▶ Tallers literaris, d'escriptura (per gèneres, participar en l'escriptura d'un llibre via Internet amb dones d'altres ciutats), de lectura, d'anàlisi del sexisme en el text i en les il·lustracions dels llibres de literatura infantil o juvenil, presentació de llibres.
- ▶ Tallers de biblioteca per a fomentar el seu coneixement (serveis que dóna, organització del fons, coneixement dels catàlegs, etc.) i la seva utilització habitual.
- ▶ Conferències i /o cursos sobre temes puntuals: autoestima, salut, menopausa, família, anorèxia, participació política i sindical, història de les dones, conèixer les dones rellevants en els diversos camps de la cultura i el coneixement, legislació, treball...
- ▶ Grups de reflexió i debat de temes concrets (veure punt anterior)
- ▶ Tècniques de recerca de treball, de currículums...
- ▶ Tallers de relaxació, tai-chi, esport...

☐ Lúdiques

- ▶ Excursions
- ▶ Celebracions

☐ Altres

- ▶ Crear premis literaris (i de literatura infantil amb protagonista femenina), d'investigació, de pòsters per a esdeveniments significatius, per fomentar l'associativisme i les activitats de les dones...
- ▶ Edició i divulgació de fullets informatius com a resultat d'investigacions, cursos, conferències...
- ▶ Edició de revistes, butlletins informatius, bibliografies complementàries a les activitats, etc.
- ▶ Cicles de cinema de dones o que tracti el tema de la dona.
- ▶ Participar en els mitjans de comunicació o realitzar o promoure algun programa específic per a dones.
- ▶ Celebració del Dia de la Dona.
- ▶ Divulgació dels actes que es fan a la ciutat i a la comunitat autònoma adreçats a les dones o organitzats per dones per mitjà d'Internet, mitjans de comunicació o editant una agenda de manera periòdica.
- ▶ Participar en fèries de llibres

☐ Segons l'edat

▶ Infants

- a) Hora del conte no sexista
- b) Maletes didàctiques, baguls de literatura no sexista

▶ Persones joves i adultes (la resta de les activitats esmentades)

Investigació

☐ Seminaris estables: literatura, feminisme, història...

☐ Forums in situ i/o via internet

Oferir recursos per tal de que les associacions i grups de dones puguin fer les seves activitats

☐ Personals

- ▶ Llista de professionals de la comunitat autònoma, nacionals i internacionals per a conferències...
- ▶ Voluntariat: ONG's, Universitats, Prestació Social Substitutòria,

☐ Materials

- ▶ Espais: Llista de locals de la ciutat on es pugui realitzar alguna activitat (de l'ajuntament, centres de recursos, escoles, associacions, bancs...)
- ▶ Documentació i informació complementària per a les activitats: bibliografies, llibres...
- ▶ Finançament. On adreçar-se?:
 - Comunitat Europea
 - Universitats
 - Instituto de la Mujer (Madrid)
 - Institucions de la Dona de la comunitat autònoma
 - Ajuntaments
 - Bancs
 - Empreses
 - Mirar les publicacions Oficials de la Comunitat Europea, Boletín Oficial del Estado, butlletins de la comunitat autònoma, de la província i de la ciutat, mirar en el Servicio Informativo del Ministerio de las Administraciones Públicas (MAP) T. (91) 586.14.00 o a la seva pàgina a Internet <http://www.map.es/>

CENTRES DE DOCUMENTACIÓ I INFORMACIÓ SOBRE LA DONA A LA UNIÓ EUROPEA I ALS SEUS PAÏSOS. XARXES EUROPEES

Assistents

Anna Cabó (moderadora)	Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison (Barcelona)
M. Angeles Calero	Seminari Interdisciplinar d'Estudis de la Dona de la Universitat de Lleida
Pilar Checa	Fundación 8 de Marzo (Mérida)
Christine Claussen	Asociación de Mujeres Progresistas "Rosa Chacel" (Valladolid)
M ^a Angeles Iribarre	Instituto Navarro de la Mujer (Pamplona)
M ^a José Maya	Fundació CIREM (Barcelona)
Marisa Mediavilla	Biblioteca de Mujeres (Madrid)
Isabel Segura	Fundació Maria Aurelia Capmany (Barcelona)

El guió per a aquest grup de treball era el següent:

1. - Primeres biblioteques de dones a Europa.
- 2.- Tipus de centres de documentació i informació.
- 3.- Xarxes europees d'informació i de biblioteques de dones.

Conclusions

Primeres biblioteques de dones a Europa

Les primeres biblioteques es funden a principis del segle XX. La primera és la Biblioteca Popular per a la Dona, actualment Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison (Barcelona 1909), i posteriorment a finals dels anys 20 i 30 es creen biblioteques a Londres, Paris i Amsterdam, les quals són actualment les més importants. La segona generació de biblioteques de dones són de mitjans dels anys 60 i 70, a Copenhague, Berlin i Bolonia.

☐ **Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison (1909 Barcelona)**

Fundada com a biblioteca pública per a dones, per iniciativa de Francesca Bonnemaison. L'any 1910 crea a més a més una escola per dones "l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la dona", amb el mateix objectiu: millorar el nivell cultural de la dona treballadora.

Actualment és una biblioteca pública dins la Xarxa de Biblioteques Populars de la Diputació de Barcelona, encara que compta amb un pressupost per a mantenir al dia el fons especial.

- ▶ Fons: 45.000 volums de totes les matèries, és impossible saber quants d'aquests són de temàtica dona. Col.lecció històrica important, especialment entre finals del segle XIX i començament de la Guerra Civil.
- ▶ Temes: educació de la dona, "feminisme", moda, labors ..
- ▶ Publicacions periòdiques: important col.lecció històrica. Revistes de moda des de 1860 fins a l'actualitat. Altres revistes de temàtica femenina.
Actualment rep 100 títols de revistes i diaris i té un fons històric de 250 títols de temàtica diversa.
- ▶ Arxiu: té part de l'arxiu de "L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona". Arxiu de fulletons d'institucions dedicades a la dona d'arreu del món de principis del segle XX.
- ▶ Dossiers temàtics: generals i de temàtica dona i moda.
- ▶ Altres materials: fotografies i clixés fotogràfics de la institució.
- ▶ No està informatitzada.
- ▶ Adreça: Biblioteca Popular Francesca Bonnemaison
C/ Sant Pere més Baix, 7
08003 Barcelona
Tel. 93- 268.01.07
Fax. 93- 268.01.07

☐ **The Fawcett Library (1926 Londres)**

Fundada per la " London Society for Women's Service" (antigament " Suffrage"). Actualment està dins la London Guildhall University.

-
- ▶ Fons: 60.000 llibres i fulletons...
 - ▶ Temes: col·lecció històrica important. Prostitució i sexualitat del segle XVII.
 - ▶ Publicacions periòdiques: 2.000 títols (des de 1745).
 - ▶ Arxius: 150 procedents de sufragistes, organitzacions,...
 - ▶ Dossiers temàtics: si.
 - ▶ Altres materials: fotografies, pòsters, pintura.
 - ▶ Centre informatitzat, ordinador LIBERTAS, via JANET.
 - ▶ Adreça: The Fawcett Library
London Guildhall University
Calcutta House
Old Castle Street
London E1 7Nt
Tel. 0171-320 1189
Fax. 0171-320 1188
E-mail : doughtan @ lgu.ac.uk
<http://www.lgu.ac.uk/phil/fawcett.htm>

☐ **Bibliothèque Marguerite Durand (1931 Paris)**

Fundada gràcies a les col·leccions privades de Marguerite Durand, acceptada per la ciutat de París l'any 1931.

- ▶ Fons: 30.000 volums de llibres i fulletons des del segle XVII.
- ▶ Temes: feminisme, legislació, literatura feta per dones, biografies,...
- ▶ Publicacions periòdiques: desde 1.833, aproximadament 1.000 títols
- ▶ Dossiers temàtics: més de 4.000
- ▶ Altres materials: més de 4.000 cartes manuscrites, gravats, fotografies, postals, posters i petit museu d'obres d'art.
- ▶ Centre automatitzat
- ▶ Adreça: Bibliothèque Marguerite Durand
79 rue Nationale
75013 Paris
Tel. 33+01-45.70.80.30
Fax 33+01-45.83.15.93

☐ **IIAV (1935 Amsterdam)**

Creada gràcies a la iniciativa privada. Actualment és un centre internacional que inclou biblioteca, centre de documentació i arxius. Intercanvi amb la Fawcett .

- ▶ Fons: 63.500 volums de llibres i literatura gris. L'objectiu actual és fomentar el tema de dones immigrants.
- ▶ Publicacions periòdiques: 600 títols.
- ▶ Dossiers temàtics: 5.000.
- ▶ Arxius: 575 metres d'arxius de dones i organitzacions. Política de recollida.
- ▶ Altres materials: 15.000 postals i fotografies.
- ▶ Publicacions: 3 revistes.
- ▶ Adreça: IIAV
Obioplein 4
1094 RB Amsterdam
Tel. 31-020 6651318
Fax. 31-020 6655812
E-mail: secr@iiaav.nl

☐ **KVINFO (1964 Copenhagen)**

Es funda l'any 1964 gràcies a la donació de la Societat de Dones Daneses a la Biblioteca Estatal a Arhus. Actualment és una biblioteca pública i a la vegada forma part de la Royal Library (Biblioteca Nacional Danesa).

- ▶ Fons: 9.000 volums de llibres no ficció, més 3.800 tesis i fulletons.
- ▶ Publicacions periòdiques: 340 revistes i diaris actuals.
- ▶ Altres materials: adreces i fotografies (arxiu de 1880 a 1940).
- ▶ Publicacions: llibres i revistes.
- ▶ Serveis: préstec, telèfon de referència, activitats d'animació.

► Adreça:

KVINFO
Nyhavn 22
DK-1051 Kobenhavn K
Tel. +45-33 13 50 88
Fax. +45-33 14 11 56
E-mail: Kvinfos@inet.uni-c.dk

Tambè es va parlar d'altres centres com la Biblioteca Nazionale delle Donne, a Bolonya (Itàlia) i la Schlesinger Library de Cambridge (Estats Units).

Tipus de centres de documentació i informació

La varietat i tipologia dels centres existents és quasi infinita: biblioteques públiques, centres especialitzats, centres de documentació institucionals, biblioteques privades fruit del voluntariat, biblioteques nacionals, centres de documentació i informació internacionals,...

Xarxes europees d'informació i de biblioteques de dones

☐ **EUDIF** (Women's European Network of Documentation and information).

Les que coneixien la seva existència no es mostraven molt satisfetes de la seva utilitat.

Es va presentar oficialment a començaments de l'any 1991.

Es crea amb la idea de formar una associació Europea de institucions regionals i nacionals que treballen en el camp de la dona, fomentant l'educació, la publicació i difusió de documents, recerca i estudis, serveis d'informació i documentació,....

L'objectiu es millorar l'intercanvi entre els seus membres, amb trobades regulars, organització de congressos i publicació de guies.

Entre els seus membres hi ha institucions per l'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, centres d'informació generals o sobre la dona, organitzacions per a la cooperació internacional,...

EUDIF preten l'intercanvi directe, més que no pas l'intercanvi d'informació bibliogràfica.

□ **WINE** (Women's Information Network in Europe)

WINE és una xarxa de xarxes europea creada recentment.

WINE és una iniciativa que s'inicia el maig de 1996, en una trobada entre WISE (Women's International Studies Europe) i IIAV davant el projecte de crear una base de dades sobre les estudis sobre dones.

WINE és una xarxa de centres de documentació, arxius i biblioteques, que tenen com a objectiu la provisió d'informació sobre les dones i sobre estudis de dones a Europa. La idea es que unint forces en una xarxa, l'intercanvi de coneixements i informació a Europa en aquest camp serà més fàcil.

Similars iniciatives s'han establert a Sudàfrica i les biblioteques de dones de parla alemanya s'han organitzat en una xarxa (Informieren, dokumentieren und archivieren).

Després de la Conferència de les Nacions Unides a Pekín l'any 1995, la primera iniciativa va començar a establir-se a nivell mundial amb la xarxa anomenada "Global Coalition".

Els objectius generals de WINE són:

- ▶ Servir els interessos dels seus membres : institucionals i col·lectius.
- ▶ Participar en diferents projectes tant a Europa com a nivell internacional.
- ▶ Iniciar, coordinar i promoure el progrés i la recerca en el camp dels serveis d'informació per a dones a Europa.
- ▶ Actuar com a representant dels serveis d'informació de les dones a Europa.
- ▶ Facilitar l'intercanvi d'informació rellevant sobre les dones i estudis de dones a Europa entre els membres de WINE.
- ▶ Organitzar seminaris, reunions i congressos dins l'àmbit dels interessos de WINE.
- ▶ Posar al dia la base de dades amb adreces de serveis d'informació per a dones a Europa.

Des de que WINE fou oficialment presentada dins el Congrés d'Estudis de Dones a Limerick (Irlanda) al novembre de 1996, WINE ha format part de diferents projectes i propostes , presentats per IIAV a la Unió Europea, amb l'objectiu d'obtenir suport financer. A més a més IIAV acullirà el Congrés Mundial de Informació per a dones a l'Agost de 1998, anomenat "Know how". Un dels objectius del congrés serà fixar una xarxa de xarxes regionals d'informació per a dones, on WINE participarà.

Creiem interessant consolidar la Xarxa espanyola i presentar una ponència o comunicació en el proper congrés d'Amsterdam (agost 1998) on aquest serà un tema important a tractar. Formar part de la xarxa de xarxes suposarà una adaptació dels nostres catàlegs (segurament a l'anglès), però si el projecte d'un thesaurus plurilingüe segueix endavant, no suposaria un problema insalvable.

Com a conclusió final, afegir que creiem útil i necessari conèixer els centres europeus sobre la dona, però primer es fa urgent actualitzar i ampliar amb noves dades la guia de centres de documentació i biblioteques de dones d'Espanya. Seria interessant incloure horaris, tipus de fons, temàtica...

Conclusions finals

- Legalització de la xarxa. La senyora Corona Rodríguez, d'Alecrín, es compromet a refondre els textos dels projectes de legalització elaborats per diferents centres de la xarxa i enviar l'informe resultant a tots els centres integrants en el mínim espai de temps possible. Cada centre farà les esmenes que consideri adients i remetrà el projecte esmenat a la senyora Montse Argente, de l'Institut Català de la Dona, en un termini de quinze dies. A partir d'aquí la Comissió de legalització valorarà el projecte i realitzarà les gestions pertinents per donar-li viabilitat.

- Emakumeen Hiria s'ofereix voluntàriament a elaborar una pàgina web sobre els objectius, activitats, etc. de la xarxa. La Comissió d'Internet queda encarregada de facilitar els continguts i, a més a més, tots els centres pertanyents a la xarxa poden enviar adreces de centres i recursos que puguin ser d'interés per a les dones.

L'adreça d'Emakumeen Hiria és: <http://www.jet.es/andreet> i el correu electrònic: olmdsc@jet.es

En el moment que la xarxa obtingui la legalització i financiació corresponent, la gestió d'aquesta pàgina per part d'Emakumeen Hiria deixarà de ser voluntària.

- Actualització de la *Guia de bibliotecas y centros de documentación de mujeres en España, 1996*. La Comissió d'actualització del directori admet totes les propostes que es facin tals com: la inclusió d'horaris, especialització del centre, etc. a fi de millorar la propera edició. Cal enviar-les a la senyora Aure Daza de l'Instituto Andaluz de la Mujer.

Altres acords importants a què es va arribar són:

- ☐ Mentre duri el procés de legalització de la xarxa no s'actualitzarà la llista de centres integrants de la mateixa. No obstant amb aquestes conclusions s'adjunta l'adreça dels centres que han participat per primera vegada en la Trobada.

- ☐ Es reafirmen algunes de les comissions ja existents i es creen de noves (veure conclusions del grup de treball: avaluació i funcionament de la xarxa) ja que resulta més operatiu que les discussions en sessió plenària.

- ☐ Se suggereix per la propera Trobada l'organització d'algun curs o sessió informativa sobre algun aspecte tècnic d'interés per els/les participants.
- ☐ Amb motiu de la Conferència Know How sobre el Món de la Informació sobre i per a la Dona que es celebrarà del 22 al 26 d'agost de 1998 a Amsterdam, organitzada per International Information Centre and Archives for The Women's Movement (IIAV), s'acorda com a fonamental que la xarxa estigui representada, per la qual cosa es crea una comissió que elaborarà una comunicació explicant els inicis, objectius i consolidació de la xarxa.
- ☐ Aprofitant l'oferiment del Centre Municipal de la Mujer de l'Ajuntament de Telde, la **V Trobada de biblioteques i centres de documentació de dones** se celebrarà a Telde (Gran Canaria), organitzada per aquest Ajuntament amb la col·laboració de l'Instituto Canario de la Mujer.
- ☐ Es prega a tots aquells centres que editen publicacions que abans o després de distribuir-les a través de la xarxa, enviïn a cadascun dels centres la catalogació efectuada d'aquesta publicació. Així s'estalviaran esforços i començarem a unificar criteris.
- ☐ Finalment, cal dir que aquestes conclusions s'enviaran a tots els organismes oficials centrals i autonòmics que tracten el tema de la dona i a les associacions professionals de biblioteconomia i documentació de l'Estat.